

**ЧИТАЊЕ ИЗ ОХРИДСКОГ ПРОЛОГА,
СВЕТОГ ВЛАДИКЕ НИКОЛАЈА ВЕЛИМИРОВИЋА,
ЗА**

14. октобар по јулијанском календару

Преподобна мати Параскева – Света Петка

Позната и под именом Света Петка Српкиња и Света Петка Епиватска. Погрешно се слави 8. августа када треба да се слави Света Петка Римљанка.

Ова славна светитељка беше српскога порекла, рођена у граду Епивату (Пиват, по турски Бојадос, између Силимврије и Цариграда. Родитељи св. Петке беху имућни и побожни хришћани, и осим Петке имађаху и једнога сина, Јевтимија, који се за живота родитеља замонаши, и доцније поста знаменити епископ Мадитски. По смрти родитеља девица Петка, вазда жељна живота подвижничког Христа ради, напусти дом родитељски и оде најпре у Цариград, а потом у пустињу Јорданску, где се подвизавала до старости своје. Ко би могао исказати све трудове, и патње, и искушења демонска, која претрпе св. Петка у току многих година? Под старост јави јој се једном ангел Божји и рече јој: “остави пустињу, и врати се у твоје отечество: потребно је да тамо предаш своје тело земљи, а душом да се преселиш Господу”. Св. Петка послуша глас с неба, остави омиљену јој пустињу, и врати се у Епиват. Ту она, проживе још две године, опет у непрестаном посту и молитви, и онда предаде дух свој Богу и пресели се у рајска насеља. Упокојила се у XI столећу. Мошти њене чудотворне у току времена беху преношене: у Цариград, у Трново, па опет у Цариград, па у Београд. Сада се налазе у Румунији, у граду Јашу. У београдском граду налази се вода (агиазма) св. Петке, која чудотворно лечи све оне болеснике, који с вером у Бога и љубави према овој светитељки к њој притичу.

НАПОМЕНА У ВЕЗИ СВЕТЕ ПЕТКЕ

8. август: Света Петка Римљанка (рођена у Риму)

27. октобра: Света Петка Трнова, Епиватска, Српска (рођена у Епивату)

10. новембар: Света Петка (рођена у Иконији)

Свети Мученици Назарије, Гервасије и Протасије. Назарије рођен у Риму од оца Јеврејина и мајке хришћанке. Мајка му Перпетуа беше крштена самим апостолом Петром. Примивши веру материну Назарије се својски предаде испуњењу свих прописа црквених. Неустрашиво проповедајући Јеванђеље Назарије дође у Медиолан (Милан). Тамо нађе у тамници Гервасија и Протасија, и служаше им са великом љубављу. Сазнавши за то месни кнез нареди те избише Назарија и

прогнаше из града. У визији некој јави му се мајка његова и рече му, да треба да иде у Галију (Француску) и тамо проповеда Јеванђеље. Тако Назарије и учини. После неколико година Назарије опет дође у Медиолан, сада са младићем Келсијем, учеником својим, кога он крсти у Галији. Ту затече браћу Гервасија и Протасија још у тамници, у коју и њега брзо баци кнез Анулин. И радоваху се Христови мученици због новог сусрета по Божјем Промислу. Цар Нерон нареди, да се Назарије убије; и кнез изведе из тамнице Назарија и Келсија, и одсече им главе. Ускоро потом бише посечени и св. Гервасије са Протасијем од некога војводе Астазија, који кроз Медиолан иђаше у рат против Мораваца. Па кад чу војвода, да ова два брата не приносе жртве идолима, убоја се да због тога не изгуби битку, па нареди те их одмах посекоше. Гервасије и Протасије беху близанци блажених родитеља и за веру такође ученика: Виталија и Валерије. Мошти св. Назарија пренесе св. Амвросије из неког врта ван града у цркву св. Апостола, а мошти св. Гервасија и Протасија беху му откривене у једној чудесној визији.

Чисто срце Господ жели,
Јеванђеље тако вели:
Чиста дева ти остаде,
Чисто срце Богу даде –
О предивна светитељко,
Наш узоре, света Петко!
Ум пречисти Господ тражи,
Без маштања и без лажи:
Ти му даде ум пречисти.
К’о анђелски – такав исти.
О предивна светитељко,
Чуј нам молбе, света Петко!
Душу чисту Господ иште
К’о небеско светилиште;
Такву душу ти одгаји,
Што на небу сад се сјаји,
О предивна светитељко,
Помози нам света Петко!
Помози нам молитвама
У животним невољама:
У облачној земној тузи
Засветли нам слично дузи –
О предивна чедна дево,
Света мајко Параскево!

РАСУЂИВАЊЕ

Примери како светитељи сами откривају људима своје скривене мошти, оправдавају поштовање моштију светитељских, а да и не говоримо о чудотворном дејству тих моштију, које их двоструко оправдава. Гроб св. Петке дуго и дуго нико није знао. Једном се деси да неки морнар умре и тело му би бачено у близину гроба светитељкиног. Када се тело претвори у леш и поче одавати неподносиви смрад из себе, неки монах, који се недалеко подвизаваше, зовну сељаке, те сахранише леш. И деси се, да га сахранише у сами гроб св. Петке. Те ноћи јави се св. Петка у сну једноме од тих сељака, што сахранише леш, Ђорђе по имену. Јави се као нека прекрасна и преукрашена царица, окружена многим и дивним војницима, па рече: “Ђорђе, одмах извади мошти моје и положи их на друго место, јер не могу више подносити смрада од онога леша”. И рече му св. Петка, ко је и одакле је. Исте те ноћи имала је исто такво виђење и једна сељанка из тога места, Ефимија. Сутрадан сељаци оду, почну копати, и заиста нађу мошти св. Петке, необично мирисне и, као што се убрзо показало, чудотворне. – О моштима св. Гервасија и Протасија прича св. Амвросије, како су исте њему на сличан начин биле откривене. Једне ноћи јаве се будноме Амвросију два красна младића и један старац, за кога Амвросије мисли, да је апостол Павле. И док су младићи ћутали старац рече Амвросију о њима, да су то Христови мученици, да њихове мошти леже на оном истом месту на коме се Амвросије у то време Богу мољаше, и да ће све остало сазнати о њима из једне књижице, коју ће наћи у гробу. Сутрадан објави Амвросије своје виђење, почну копати и заиста нађу мошти двојице људи, о којима из нађене књижице сазнаше, да се они зваху Гервасије и Протасије. У присуству св. Амвросија неки слепац Севир дотаче се тих св. моштију и одмах прогледа.

СОЗЕРЦАЊЕ

Да созерцавам чудесна исцелења од стране св. Апостола (Дела Ап. 5), и то:

1. како се рукама апостолским учинише многи знаци и чудеса;
2. како се од саме сенке апостола Петра многи болесници исцељиваху.

БЕСЕДА о томе како ангели војују за праведнике

Ангел Господњи устаће око оних који се боје Њега (Господа), и избавиће их. (Пс. 33, 8)

Ангел ће Господњи војевати за оне који се Бога боје. То се показало јасно много пута, што је записано, и без броја пута, што није записано.

Архангел Михаил ополчи се за Исуса Навина. Ангел војева за цара Језекију праведнога, и за једну ноћ уништи сву војску Халдејску. Колико пута ангели посетише апостоле и мученике хришћанске у тамници, и укрепише их и развеселише? Праведнику је утеха то што зна да је Бог свевидећи, те види његову невољу; и што је Бог свемогућ, те може да га спасе од невоље; и што је Бог премилостив, те хоће да га спасе од невоље. Послаће Бог ангела свога светлога на помоћ праведнику; и праведник се не ће борити против тиранина свога, него ће се ангел Божји борити место њега. А кад се ангел Божји ополчи, каква војска сме му на супрот стати? каква ли царевина с њим војевати? У ранијем псалму вели пророк Давид: неће се спасти цар многим силом, нити ће се див спасти величином снаге своје, лаж је коњ у спасавању. То све ништа не помаже, ако је неправда савезник свему томе. Кад се један ангел ополчи против свега тога, све ће то прснути као мехур од воде. Давид је и сам био цар, и сећао се је добро, како је негде као чобанин из праћке убио Голијата, дива до зуба наоружана. Он је више пута осетио помоћ ангела Божјега. Зато он и може с таквом поузданошћу да теши притешњене праведнике речима утехе и снаге: ангел Господњи устаће за вас, о сви ви који се Господа бојите и Њему служите, и избавиће вас ангел Божји.

О браћо моја, не сумњајмо у ове речи, него испитујмо сваки дан пажљиво, како нас ангел Божји оставља с тугом, када грешимо, и како нам притиче у помоћ с радошћу и силом неисказаном, када се кајемо и од Бога милост просимо.

О Господе Боже, Створитељу наш, Царе безбројних ангела, опрости нас и спаси нас, и заштити нас ангелима Твојим светим. Теби слава и хвала вавек. Амин.